

ЖАЛЮЗИ
горизонтальные (от 8 у. е.),
вертикальные (от 9 у. е.).
Широкий выбор, гарантии ка-
чества. Телефоны: Ивацэвичы —
2-57-00, Белоозерск — 2-04-52,
Пружаны — 2-17-36.

ИВАЦЭВИЧЫ-БАРАНАВИЧЫ-БЯРОЗА-ПРУЖАНЫ

№40 (251) 6—12 кастрычніка 2000 г.

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНЫ НЕЗАЛЕЖНЫ ШТОТЫДНІК, ВЫХОДЗІЦЬ СА СТУДЗЕНЯ 1997г.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

- Ночь. Улица.
Ни фонаря.
Аптека...**
— 2-я стар.
- Политика —
дело женское**
— 3-я стар.
- Хомна —
вёска забытая**
— 4-я стар.
- Хто палепшыць
наша жыццё?**
— 5-я стар.
- Віншую, прадам,
куплю**
— 6-я стар.
- Для дома,
для сям'і**
— 7-я стар.
- Хочаце — верце,
хочаце — не...**
— 8-я стар.

● 8 КАСТРЫЧНИКА — ДЗЕНЬ РАБОТНИКАЎ КУЛЬТУРЫ

УСЁ СЛАБЕЙ СВЯТЛО КЛУБАЎ

Для вясковай моладзі клубы ра-
ней заўсёды былі цікавым месцам
адпачынку — і танцы, і кіно, і свя-
ты... А зараз культура ў заняпа-
дзе. Напрыклад, сякое-такое аб-
сталяванне Сомінскага клуба няс-

праўнае, сродкаў на новае не выд-
зяляюць... нават агароджу параман-
таваць няма за што. У некаторых
вёсках клубы нават такіх ужэ няма,
або няма каму хадзіць у клуб. Гор-
кае свята для культработнікаў!

Жахі Воўчых Нораў

ИВАЦЭВИЧЫ. У калоніі-пасяленні Воўчых Нораў, што
размешчана ў паўночнай частцы Івацэвіцкага раёна,
утрымліваюцца 28 ВІЧ-інфіцыраваных зняволеных (у
раёне ж лічыцца 4 чалавекі ВІЧ-інфіцыраваных). Вядома,
Івацэвіцкі раён уваходзіць у лік трох адмі-
ністрацыйных раёнаў Брэсцкай вобласці (з 16), якія
лічацца сацыяльна-небяспечнай тэрыторыяй. Тэрыто-
рыя Воўчых Нораў і навакольных вёсак сапраўды не-
бяспечная, бо пасяленцы калоніі могуць мець кантак-
ты з мясцовымі жыхарамі.

Як сведчыць статыстыка, заражэнне смяртэльным
вірусам цяпер ідзе больш палавым шляхам, прычым
колькасць заражаных мужчын і жанчын амаль адноль-
кавыя. Так, з 23 ВІЧ-інфіцыраваных, выяўленых за 8
месяцаў г. г. у Брэсцкай вобласці — 12 мужчын і 11
жанчын (Пінск — 12, Баранавічы — 7, Брэст — 2, Ляха-
вічы — 1, Драгічын — 1).

Лідзія ВАСІЛЬЕВА.

(Працяг тэмы на 8-ай стар.)

Вялікай нарады не атрымалася

ИВАЦЭВИЧЫ. У сродках масавай інфармацыі беспера-
пынку падкрэсліваецца, што выбары ў так званую
Палату прадстаўнікоў нацыянальнага сходу Рэспублікі
Беларусь — асноўная падзея для нашай краіны, а су-
стрэчы з кандыдатамі ў дэпутаты, маўляў, ператварылі-
ся ў вялікую нараду з народамі. Аднак такой нарады
не атрымліваецца. Напрыклад, 26 верасня ў вёсцы
Быцень, дзе жыве звыш 2,5 тысяч чалавек, на сустрэ-
чу з кандыдатамі ў дэпутаты па Івацэвіцкай выбарчай
акрузе № 10 у мясцовы СДК у 19 гадзін прыйшло
толькі трое пажылых быцэнцаў. Праўда, сустрэча ўсё
ж адбылася ў той жа вечар праз 2,5 гадзіны. У зале
ўжо сядзепа 25 дарослых вясцоўцаў, астатнія —
школьнікі. Дый сустракаўся з імі толькі адзін кандыдат
у дэпутаты — А. У. Свірыд, астатнія не дакачалі.
Вось такая "цікавасць" сельскіх жыхароў да сённяшніх
кандыдатаў, а ўвогуле і да выбараў.

Алесь САШЫН.

(Працяг тэмы на 4-й і 5-й стар.)

ДВА ТЫДНІ ГАРАЧАЙ ВАДЫ

БЯРОЗА. З 28 верасня ў Бярозе гарачая вада ў ква-
тэрах будзе штодзённая, праўда, толькі да 15 кастрыч-
ніка. Раённыя ўлады гэткім чынам вырашылі запалагодзіць
ды заахвоціць гараджанаў, каб тыя пайшлі на выбары
ў Палату. Што будзе пасля таго, як людзі, магчыма,
"клонуць" ды прыйдуць на выбарчыя ўчасткі, мы хут-
ка ўбачым ды адчуем самі. Бо ўжо пасля гэтай даты
нам прыйдзеца плаціць за кватэры ды іншыя паслугі
па новых тарифах, купляць многія тавары па новых
коштах ды, напэўна, зноў мець гарачую ваду 2—3 дні
на тыдзень. Дык падтрымаем яшчэ раз нашыя клапа-
тлівыя ўлады?

Тэракт?

Як вядома, 29 верасня ў Мінску адбыўся з'езд дэ-
путатаў Саветаў усіх узроўняў, на якім тыя гарача па-
дтрымалі палітыку Прэзідэнта перад выбарамі ў Пала-
ту. Вярталася частка дэпутатаў са сталіцы на "Ікару-
сах" (напэўна, тыя з іх, хто не мае службовага аўто).
Пад час вяртання на адным з аўтобусаў, што якая
належыць Бярозаўскай аўтабазе, выбухнула кола. З'ява
не такая ўжо і рэдкая. Аднак у хуткім часе на аўтабазе
з'явіліся праваральшчыкі з Мінска і Брэста, якія пачалі
высвятляць, ці не было тое здарэнне загадкай заплана-
ванай акцыяй.

Сяржук РУСЕЦКІ.

Наталля Каралёва абедала ў "Шчары"

ИВАЦЭВИЧЫ. Вядомая расійская спявачка Наталля Ка-
ралёва прыездом на канцэрт у Брэст 27 верасня наве-
дала г. Івацэвічы і, у прыватнасці, паабедала ў рэстаране
"Шчара". Яе абед складаўся з салаты "Сталінай",
шчаўевага баршчу і бліноў бульбяных з мясам. Абслугоў-
вала гасцю афіцыянтка Алена Мануйла. Наталля
Каралёва шчыра падзякавала за выдатнае абслугоў-
ванне, за смачныя стравы і асабліва за шчаўевы боршч.

Сяргей СЛАВІНСКІ.

ІШЛІ НА ГАЙДУ, А ТРАПІЛІ... НА ТУРАЛЕНКУ

Недзе ў сярэдзіне ве-
расня г. Івацэвічы быў
прыемна ўражаны вест-
кай: у мясцовы Дом куль-
туры завітае з канцэртам
заслужаная артыстка рэс-
публікі, спявачка Наталля
Гайда. Гэта вестка аказа-
лася тым больш прыемнай,
што канцэрт зорка давала
бясплатна: тым, хто паві-
нен быў яе паслухаць, раз-
даваліся запрашальныя
білеты. Ну, такога ў Іва-
цэвічах даўно не было, і
публіка ў вызначаны дзень,
27 верасня, паваліла ў ДК,
як кажуць, валам.

Але бясплатны сыр, як
вядома, бывае толькі ў
пастцы для мышэй. Толькі
гледачы расселіся і пачалі
лёгкамі апладысмантамі
выклікаць зорку, як на сцэ-
ну дружна зыйшлі чацве-
ра самавітых мужчын у
гальштуках і заселі за ста-
лом, які стаяў на сцэне і
выклікаў недаўменне ў
гледачоў, бо незразуме-
ла было, для чаго ён пат-
рэбен спявачцы.

Па зале пракацілася

лёгка хваля незадаваль-
нення. І нават ужо, калі
адзін з мужчынаў пачаў
гаворку, з залы чуліся вы-
гукі:

— Канцэрт пачынайце!

Але з канцэртам дава-
лося пачакаць. Салодкае
ды бясплатнае пакінулі, як
гаворыцца, на закуску.
Напачатку гледачоў, хо-
чаш не хочаш, прымусілі
выслушаць тых, хто засеў
за сталом — кандыдатаў
у дэпутаты ў Палату прад-
стаўнікоў Ф. І. Ключака,
А. У. Свірыда і С. М.
Тураленку, якія балачіроў-
юцца па Івацэвіцкай вы-
барчай акрузе № 10. Кан-
дыдаты гаварылі важка і
ўпэўнена расказвалі, што
яны зробіць для таго, каб
наша жыццё палепшыла-
ся. І нават апладысменты
ў свой адрас атрымлівалі.
Асаблівым поспехам кары-
стаўся Сяргей Тураленка,
які на з'едлівае пытанне
з залы: "Колькі яшчэ раз-
зоў Вы будзеце выстаў-
ляць сваю кандыдатуру на
выбарах?" з вялікім запя-

лам выгукнуў:

— Ды столькі, пакуль не
зразумею, што мы з
вамі заадно... Дзесяць,
дваццаць, сто — пакуль не
зразумею!

У зале зарагаталі і зах-
лопалі. Дэпутаткі, так ска-
жам, канферанс удаўся
на славу.

Наталля Гайда ў адроз-
ненне ад кандыдатаў вы-
ступала без канферан-
сье. Яе незвычайны і
шчыры голас скарэй залу
і згладзіў прымусова-не-
чаканы дыялог з канды-
датамі. У праграме бела-
рускай зоркі былі раман-
сы, урыўкі з аперэтаў,
мюзіклаў. Разам з ёю на
сцэне выступалі маладыя
артысты Дзяржаўнага му-
зычнага тэатра і таксама
даставілі гледачам шмат
прыемных хвілін ад су-
стрэчы з сапраўдным ма-
стацтвам. Гледачы былі
вельмі ўдзячныя Наталлі
Гайдзе, артыстам і спон-
сарам, якія апацілі гэты
канцэрт. Як стала нам вядома з даставярных кры-

ніцаў, канцэрт быў аплата-
ны мясцовымі спонса-
рамі. На жаль, высветліць
тое, хто яны і для каго
больш стараліся, — для На-
таллі Гайдзі ці для канды-
датаў у дэпутаты, нам не
ўдалося. Гэта — івацэвіцкі
сакрэт.

Карэспандэнты "Газе-
ты для вас" у названы
дзень у ГДК таксама былі,
кандыдатаў у дэпутаты
міжволі выслухалі і атры-
малі асалоду ад канцэрта
Наталлі Гайдзі. Паколькі
мы лічым, што артыстка
прывесла больш радасці
людзям, чым неаб'яўле-
ныя загадзя прамоўцы —
кандыдаты, то мы змя-
шчам толькі яе партрэт.
Наталля КАПЫЦІЧ.

Обзор - ВВС Импекс г. Барановичи, Красноармейская, 18, 45-47-38, 45-47-45

Компьютеры Копиры Оргтехника Канцтовары Бумага Бухгалтерские программы Ремонт

Назад Вперед Вперед на ВВС Импекс

Адрес: С.ВВС: Импекс Красноармейская, 18. 45-47-38, 45-47-45

Бухгалтерский комплекс "ГАЛАКТИКА"

НА ПК PENTIUM-II:
NORTON COMMANDER,
WINDOWS,
MS OFFICE 97 (WORD, EXCEL),
COREL DRAW, MULTIMEDIA,
БУХГОТОВЩИК "ГАЛАКТИКА".

РАСХОДНЫЕ
МАТЕРИАЛЫ
ДЛЯ
ЛЮБОЙ
ОРГТЕХНИКИ
ВСЕГДА

КОМПЬЮТЕРЫ NPI
30 000 МОДИФИКАЦИЙ
ИЗ КОМПЛЕКТУЮЩИХ
SAMSUNG

ДОСТАВКА,
УСТАНОВКА,
ИНСТАЛЛЯЦИЯ,
СОПРОВОЖДЕНИЕ,
ГАРАНТИЯ - 30 МЕС.,
НА МОНИТОРЫ - 36 МЕС.

● ЧАС РЭСПУБЛІКІ

Падрыхтавана каля 4 тысяч назіральнікаў

Каля 4 тысяч незалежных назіральнікаў падрыхтаваў Цэнтральны каардынацыйны савет (ЦКС) па назіранні за выбарамі. Пра гэта паведаміў на пасяджэнні ЦКС ягоны старшыня Мечыслаў Грыб.

Пераважная большасць патэнцыяльных назіральнікаў ужо прайшлі навучанне на спецыяльных семінарах. Толькі ў Мінскай вобласці, напрыклад, іх было арганізавана 17. Зараз да вучобы падключваюцца новыя людзі, якія пазней выкажэлі жаданне ўзяць удзел у назіранні.

Удзельнікі пасяджэння акрэслілі і найбольш тыповыя парушэнні ў працы выбарчых камісій. Гэта, у прыватнасці, адсутнасць роўнага стаўлення шэрагу выбаркамаў да кандыдатаў у дэпутаты. Вядомыя факты, калі насуперак заканадаўству кіраўнікі акруговых камісій працавалі ў цесным кантакце з выканаўчымі органамі.

“Марш Свободы — 2000”

От 10 до 15 тысяч человек приняли участие в шестивой оппозиции “Марш свободы — 2000”, которое прошло в Минске 1 октября.

Колонна демонстрантов беспрепятственно прошла от Национальной академии наук Беларуси по улице Сурганова до парка Дружбы народов (рядом с площадью Бангалор), где состоялся короткий митинг.

Единственным инцидентом во время демонстрации стало задержание сотрудниками милиции нескольких лошадей, на которых представители одного из минских рыцарских клубов собирались участвовать в демонстрации. Кроме того, милиция задержала на короткое время перед началом шествия два микроавтобуса с транспарантами и флагами.

На митинге выступили председатели Белорусской социал-демократической Грамады Станислав Шушкевич, Объединенной гражданской партии Анатолий Лебедько, Партии БНФ Винцук Вячорка, а также депутаты Верховного Совета Беларуси 13-го созыва Валерий Щукин и Людмила Грязнова. Ораторы обратились к собравшимся с призывом бойкотировать выборы в Палату представителей Национального собрания Беларуси 15 октября.

Заместитель председателя Партии БНФ Юрий Ходыко сообщил, что следующая акция оппозиции в Минске пройдет 14 октября, накануне выборов в Палату представителей. Заявка на ее проведение подана в Мингорисполком 29 сентября. Сбор участников акции объявлен в 15 часов возле НАНБ, откуда запланировано шествие до площади Независимости.

Пенсии увеличатся с 1 ноября

С 1 ноября в Беларуси будет увеличен размер пенсий. Об этом сообщила министр социальной защиты Ольга Даргель накануне Дня пожилых людей, который ежегодно отмечается в Беларуси 1 октября.

Она сообщила, что с 1 ноября будет пересмотрен бюджет прожиточного минимума и увеличены все виды пенсий. Перерасчет пенсий, отметил министр, производится постоянно, поскольку пенсия является главным источником дохода пенсионеров. Ольга Даргель напомнила, что с 1 января этого года изменился порядок исчисления минимальных трудовых пенсий, 25 процентов которых теперь составляет величина прожиточного минимума.

На зімовы час

У тры гадзіны ночы ў нядзелю, 29 кастрычніка, час у Беларусі пераводзіцца на адну гадзіну назад.

З гэтага моманту мы пачнём жыць па “зімовым” часу. Такую інфармацыю далі ў лабараторыі часу Дзяржстандарта.

Запасаў паліва няма

Як адзначалася на пасяджэнні Брэсцкага аблвыканкома, падрыхтоўка да зімы магла быць лепшай. Паводле апошніх звестак, запасы паліўнага мазуту складаюць 16 тысяч тон (64 працэнты ад нормы), каменнага вугалю — 14,5 тысячы тон (76 працэнтаў). Нарыхтавана ўсяго 15 тысяч кубаметраў дроў.

У сувязі з гэтым на пасяджэнні падкрэслівалася, што ў вобласці слаба выкарыстоўваюцца магчымасці прымянення мясцовага паліва.

Галоўная прычына дрэннай падрыхтоўкі да зімы — адсутнасца грошай. Паводле апошніх звестак, дэбitorisкая запасычанасць юрыдычных асоб за карыстанне камунальнымі паслугамі складала 2,4 мільярда рублёў, прычым галоўныя даўжнікі — бюджэтная сфера і ваенныя.

(БелаПАН).

● ЗАЦЕПИЛО

НОЧЬ. УЛИЦА. НИ ФОНАРЯ. АПТЕКА...

О том, почему город, словно женщина, может быть любимым или нелюбимым, мы уже говорили. Сегодня хотелось бы поговорить о том, в какой степени город может называться и быть... городом.

А ведь, что ни говорите, а один только статус к чему-то вроде бы должен обязывать. Ведь и населенный пункт Санкт-Петербург, и Минск, и Рим, и Ивацивичи имеют одинаковый статус — все они относятся к категории, обозначенной коротким словом город. В принципе это как будто и звучит гордо; но это только в принципе, на самом деле условная и всем видимая кастовость одних и убожество других только подчеркивают униженность положения последних.

Точно также уродливую и безобразную “поганку” вы ничем более не оскорбите, как назвав ее красавицей, так же, порой кажется, вы ничем более не оскорбите райцентр Ивацивичи, кроме как обозвав его городом.

...Ночью — ни фонаря, в темноте бойтесь наткнуться на забор или наступить на собаку. Не желающий ровно лежать тротуар так и норовит зацепить вас за каблук-подшвы. Тускло мерцает бедный ряд коммерческих ларьков. Здесь как будто обозначена жизнь, иногда даже проскрипят тормоза какого-нибудь “опеля”, за рулем которого юнец; он особо молодо выглядит на фоне двадцатилетней “тачки”. Иногда вспыхнет словесная перепалка и вооруженный... словами молодой человек брезгливо бросит в адрес другого сло-

ва, которые он услышал в каком-то бессмысленном боевике: “Я зачитаю твои права в двух метрах под землей!” Свою безрадостную вахту несут докучливые таксисты, прищипывая свои наземные “катера” у многопрофильного, но унылого вокзала. А дальше... А дальше — полная темень.

И это... город? Да поставьте вы три-четыре ларька возле сельмага где-нибудь в Доманово, Кушнерах, Оброво или Гутке, а еще два-три автомобиля с надписью “ТАХИ” — и такой же город вам обеспечен в любой забытой деревне района.

...Оно понятно, есть, конечно, Брест и Витебск, Минск и Гомель. Есть еще порядок ниже: Борисов и Слоним, Барановичи и Орша. А есть еще и Ляховичи, и Зельва, и Жабинка, и Ивацивичи, для которых пора бы опрелелить статус новый... полугород что-ли.

Это когда чуть ли не полгода у вас нет горячей воды, когда давно махнули рукой на освещение улиц. Ведь Минск и Брест сияют, дорогие мои. И грань сегодня стирается не между городом и деревней, а городом и ... городом, если, конечно, можно так назвать тот населенный пункт, в котором мы с вами живём, читатель дорогой.

Александр
МИХАЛЕНКО.
г. Ивацивичи.

● КОНКУРС

“САМАЯ ОБАЯТЕЛЬНАЯ И ПРИВЛЕКАТЕЛЬНАЯ”

ВАЛЕНТИНА, по гороскопу — Стрелец. Свободное время стараюсь проводить в больших городах, особенно обожаю Минск. Люблю самую разную музыку. Любимая певица — Инна Афанасьева. Нравятся молодые парни с высоким уровнем культуры, с хорошим чувством юмора, спортивного телосложения.

● ЧП

Нежелание соблюдать правила ценою в жизнь

БАРАНОВИЧИ. Волна ДТП прокатилась по городу и району самым серьезным образом. За прошедшие недели на дорогах города и района совершено 6 тяжких происшествий, в 3-х из них погибли люди.

Насколько красив перекресток возле ТЭЦ, настолько и опасен. Водители там не замечают пешеходов и о снижении скорости даже не думают. Сотрудников ГАИ там не видно.

20 сентября девушка переходила там улицу: в положенном месте, на зеленый сигнал светофора. Тем не менее, ее сбили. Водитель с места происшествия скрылся, хотя девушке нужна была медицинская помощь.

Галина СТРОЦКАЯ.

● ВАША ПИСЬМО

Пра смятану і яе расфасоўку

Добры дзень, “Газета для вас”!
Падкажыце, калі ласка, адрас магазіна ў Івацэвічах, дзе можна купіць разліўную смятану ці ў невялічкіх шклянках?

Няўжо кіраўніцтва Івацэвіцкага малакавадара рашыла аблегчыць сабе працу, прадаючы часам няякасную прадукцыю ў такіх вялікіх поліэтыленавых пакетах паўкілаграмавай расфасоўкі? Дарэчы, самі прадаўцы магазінаў жадаюць таго, каб смятана была ў меншай расфасоўцы: лепш раскупляецца. Выходзіць, кіраўніцтва малакавадара працуе без уліку попыту спажывцоў?

Жыхары г. Івацэвічы: Н. Адамчук, Н. Чыкіта, Л. Джэжора, С. Дземасюк, Т. Татарчук, Ш. Палейчык, П. Марчанка, З. Такарчук.

На пытанне нашых чытачоў адказвае Анатоль ГРУЗДЗЕЎ, дырэктар Івацэвіцкага малакавадара:

— Разліўную смятану можна купіць у магазіне “Верас” па вуліцы імя В. Ключко. У астатнія магазіны мы дастаўляем смятану тады, калі атрымліваем заўяку раённага спажывецкага таварыства. Разліў смятану ў пакеты не з’яўляецца для нас самамэтай, больш таго, нам выгадна, калі смятану бяруць для продажу на разліў: менш затрат.

Наш малакавадавод робіць расфасоўку смятану ў пакеты па 0,5 літра не таму, што мы не жадаем ісці насустрач спажывцу, а таму, што тэхналагічная лінія, якая ўстаноўлена, прадагуляе толькі такі выпуск.

● РЫНКАВАЯ ПЛОШЧА

ШТО ПАЧЫМ?

Цэны на рынках нашага рэгіёна па стану на 4.10.2000 г. (у руб. за адзін кілаграм):

	Івацэвічы	Баранавічы	Бяроза	Пружаны
Свініна	1800—2700	1800—3000	2500	1700—2700
Сала салёнае	1800	1800	2200	2300
Алей (1 л)	680—950	650—900	700—850	660—980
Яйкі	600	600	650	500
Малако (3 л)	500	500	450—500	450
Тварог	500	550	600—650	500
Масла сметан.	1800	1900	1800	1800
Бульба	120	90—120	80—100	80
Цыбуля	190—300	250—300	150—200	300
Морква	100—200	200	250	200
Капуста	90—120	120	120—150	150
Грушы	200—250	150—200	150	150
Кавун	180—200	180	200	180
Персікі	1300	1100	1400	1300
Агуркі	180	150—180	—	150
Яблыкі	100—150	100—750	100—150	100
Памідоры	400—600	350—550	450—500	400—450
Вінаград	600—1500	1500	1200	1500
Перац салод.	500	400—600	450	450
Часнок	650—800	1000	1000	800
Лімоны	1000—1200	900—1200	1200	1200
Апельсіны	700—800	750	790	720
Бананы	700—800	750	700	700—800
Дыні	600	600	500	600
Грэчка	660—680	650	660	700
Макар. вырабы	320—600	300—500	450—550	450
Рыс	430—450	480	450	460—480
Манная крупы	400	400	400	400
Проса	370	360	460	400
Цукар	480	480	500	500
Мёд	3.400	3.500	3.600	3.500

ВАЛЮТА НА “ЧОРНЫМ” РЫНКУ (руб.)

	купля	продаж	купля	продаж	купля	продаж	купля	продаж
1 доллар ЗША	1045	1100	1040	1060	1040	1100	1040	1100
1 дойчмарка	480	490	440	450	440	460	440	460
1 рубель Расіі	37	39	36	39	37	39	36	39

ПОЛИТИКА - ИМЯ ЖЕНСКОЕ

Какова сегодня роль женщин Западной Европы и США в политической жизни своих стран, как они могут и как воздействуют на окружающую их политическую среду, что это дает обществу и государству — такова тема беседы журналиста Юрия ТОПОРАШЕВА с первым секретарем Консультативно-наблюдательной группы (КНГ) ОБСЕ в Беларуси доктором политологии Беатой Розумилович.

— Госпожа Розумилович, у Вас довольно редкая, по нашим представлениям, специальность для женщины — политология. Более того, Вы имеете ученую степень доктора наук в этой сложной области общественных отношений. Уверен, нашим читателям, в первую очередь — читательницам, будет интересен Ваш рассказ о том, как участвуют их «демократические сестры» в политической жизни своих стран. Чего они уже достигли и за что продолжают бороться. Как Вы уже, видимо, заметили и у нас наблюдается некоторое пробуждение женской активности после длительной спячки под присмотром жрецов «политического патриархата».

— Тема эта безмерная. Боюсь, что в нашей короткой беседе невозможно будет охватить все аспекты женского политического движения. В каждой стране есть свои специфические особенности. Хотя страны демократии больше объединяет схожесть, чем различия. В основном я буду говорить о женских движениях в Великобритании и США. Но трудно обойти стороной и государства Скандинавии: именно там, на мой взгляд, женщины достигли наибольших успехов в борьбе за свои политические и, что вполне логично, — экономические права. В связи с этим, кстати, в связи с намечаемыми у нас выборами в парламент, приведу несколько впечатляющих цифр.

В 1998 году в парламенте Швеции женщины-парламентарии составляли 42,7%, в Дании — 37,4%, Финляндии — 36,5%, Норвегии — 36,4%.

— Действительно, впечатляет... На этом фоне женского парламентского «засилья» просто стыдно называть наши аналогичные данные. Но, думаю, надо. Так вот: в первом белорусском парламенте — в Верховном Совете 12-го созыва — «женская фракция» составляла... 3%. Выборы в следующий, 13-го созыва, увеличили представительство прекрасного пола до... 4,5%. Если дело и дальше пойдет такими же темпами, то не пройдет и сотни лет, как мы догоним, а то и перегоним Швецию.

— Было бы ошибочным думать, что путь женщин в большую политику на Западе был скорым и легким. В Англии они лишь в 1918 году были наделены правом участия в выборах и вплоть до 2000 года этот период отмечается развитием активности участия женщин в политической жизни, в частности, в выборах. Во многих странах Западной Европы все еще традиционной проблемой зависимости, как бы подотчетности женщин своим супругам в том, что касается принятия тех или иных решений. В том числе, разумеется, и политических решений.

Подобная ситуация особенно живуча, как мы говорим, в маргинальных областях: в сельских районах необходимо прилагать значительные усилия, чем в городах, для того, чтобы объяснить женщинам, как выражать свою волю, свою точку зрения относительно того, как, на их взгляд, должны быть

структурированы государство и общество.

В Англии и Америке существует множество женских организаций, которые могут проводить такую разъяснительную работу. Подчеркну, что в Великобритании подобные организации, в основном, имеют партийную основу. На протяжении последних 20 лет получается так, что первый период политической активности женщин начинается с их деятельности в качестве партийных активистов. Они могут быть, допустим, в партии лейбористов, консервативной или либерально-демократической партии, и начинают с того, что наравне с коллегами мужчинами ходят по домам и разъясняют людям программы своих партий, стараясь привлечь их голоса на будущих выборах.

— То есть это надо понимать так, что на первых порах таким активистам доверяется ведение главных образцов низовой агитационно-пропагандистской работы. А имеются ли, если можно так сказать, «чисто» женские политические партии, как у нас, например, женская партия «Надзея»?

— Я не могу точно ответить насчет Англии, но в парламенте «чисто» женские партии не представлены — я это точно знаю.

Есть организации женщин-активисток. Это общественные организации, деятельность которых носит открыто-политический характер и они тесно сотрудничают с одной их политических партий.

Возвращаясь к началу нашего разговора, хочу сослаться на скандинавский пример. В Исландии есть Национальная партия женщин. В парламенте этой страны в 1999 году женщины заняли 34,9% мест. Если мы вспомним иные аналогичные данные по парламентам стран Скандинавии, то легко установим взаимосвязь между наличием политических организаций и партий, в которых преобладают женщины, с уровнем их представительства в различных властных структурах. В парламентских — первоочередно. И наоборот: там, где все еще продолжают придерживаться традиционных устоев и форм участия женщин в политической жизни, их представительство в тех же парламентских структурах незначительно. Конечно, это по меркам демократических стран.

— Госпожа Розумилович, прошу назвать такие отсталые страны. Смотришь, и нашим «патриархам» легче на душе будет.

— Как это ни парадоксально звучит, но в число этих «отсталых» стран входит... Великобритания, которую никак нельзя заподозрить в отсутствии многовековых демократических традиций. В нынешнем году в английском парламенте женщинами-парламентариями занято лишь 18% мест. И к тому же следует особо отметить, что это самый высокий показатель за всю историю.

Уверенное пятидесятое место по таким показателям занимает мот Родина — Соединенные Штаты Америки. Здесь в нижней палате, в Конгрессе, лишь 13% женщин. Нас обгоняют даже Бурунди

и Зимбабве, не говоря уж, скажем, о Мозамбике, где в парламенте заседает 30% женщин.

— В парламентах, в Верховном Совете бывшего СССР и его республиканских филиалах, как и в Бурунди, тоже заседали достаточное количество женщин, избираемых, а более точно — направляемых туда через систему регулируемых выборов по так называемой «женской квоте». Ну и что? Да ничего. Они лишь исправно голосовали за уже утвержденные в тиши парткабинетов документы.

— Конечно, те результаты, которые я привела, скажем, по Америке, могут даже напугать. Но здесь надо рассматривать все в комплексе проблем и реальностей. США — не Дания. У большой страны есть свои проблемы. Что касается выборов, то это — проблема, как дойти до каждого избирателя, как «расшевелить», активизировать женщин американской глубинки. И хотя возможности и реалии информационных коммуникаций Америки никак нельзя сравнивать с вашими, трудности личностных контактов с потенциальным избирателем, а это самые продуктивные контакты, везде в чем-то схожи.

Не следует забывать и о том, что более-менее активное включение женщин в политическую жизнь началось где-то после окончания Второй мировой войны. В Западной Европе женщины активно и более организованно стали заниматься политикой только после 50-х годов. То есть, получается, что лишь 2—3 поколения женщин на самом деле участвуют в политической жизни. Поэтому можно смело предполагать, что в последующие годы будет наблюдаться дальнейшая активизация женского политического движения и это приведет к значительному увеличению их представительства в структурах власти и управления. Здесь на каждую Маргарет Тетчер, на одну Хиллари Клинтон или Мадлен Олбрайт приходится 100, а то и 200 женщин, которые постепенно, ступень за ступенью, поднимаются до тех же высот в будущем. И я уверена: многие из них достигнут того, к чему они стремятся.

— Вот бы такое количественное соотношение и подобную уверенность нашим, едва пробуждающимся, я имею в виду — в политическом смысле, женщинам.

— Будет это и у нас, и в этом я уверена. Выйдут и они из-под опеки ваших «патриархов». Они вам еще покажут, как надо строить демократическое государство, избегая общенациональных склоков и конфликтов.

Прогресс, в том числе и общественный, обладает одним замечательным свойством — он постоянно ускоряется.

Я думаю, что политическая активность женщин самым тесным образом зависит от степени ее экономической независимости. В свою очередь, это напрямую связано с господствующей в той или иной стране государственно-правовой системой. Не следует забывать, что весь XX век прошел под знаком постоянной борьбы женщин, в первую очередь, за свою экономическую свободу и независимость от мужчины-собственника, главного распорядителя общегосударственного и семейного достояния.

Шаг за шагом жены отвоёвывали позиции и одерживали свои победы на экономическом фронте. И сегодня в цивилизованном мире женщины не только равнозначны с мужчинами партнерами в сфере образования, культуры, но и в сфере бизнеса, то есть, в экономике. И как прямое следствие этого уравнивания,

они все более справедливо делят с мужчинами традиционно принадлежащее им поле деятельности — политику и власть.

— Позвольте и мне, госпожа Розумилович, несколько продлить эту умозрительную цепочку взаимосвязей и взаимозависимостей. Очевидно, что усиленное проникновение женщин в сферу экономической деятельности, с одной стороны, продиктовано желанием обрести большую личную экономическую независимость, а, с другой, — улучшить благосостояние своей семьи. Активное участие в политике и стремление войти во власть, как мне кажется, проистекает не из желания найти «острые ощущения», чего политическая борьба дает предостаточно. Здесь преследуются более прагматичные цели: используя рычаги власти, через разумные законы и решения создавать все более благоприятные условия для экономической деятельности не только женщин, но и всех. Круг замыкается. Лично меня такой расклад устраивает.

— Он всех устраивает. И уже нарабатанная практика участия женщин в отправлении власти показывает, что она, власть, становится, если можно так сказать, мягче, бесконфликтнее, разумнее. Потому что женщины более способные к компромиссам переговоров. Они не любят «размахивать кулаками», принимать скоропалительные решения, и решения, исполнение которых предполагает какие-либо принудительно-силовые действия. И, наконец, замечено: чем больше женщин в парламенте или иных государственных структурах, тем спокойнее и вежливее их мужская часть. А для принятия мудрых решений необходима именно такая обстановка.

— Вновь возвращаясь к странам Скандинавии, впрочем, для примера могут послужить и некоторые другие страны Европы, хочу напомнить в связи со сказанным Вами, что женщины-президенты, премьер-министры и даже — министры обороны, давно уже не диковинка. И гложет меня настойчивая мысль-вопрос: а не потому ли страны эти процветают, не оттого ли нет у них желания ссориться со своими соседями, упрекать их во «вмешательстве» в свои внутренние дела, обвинять в применении каких-то «двойных стандартов»? Может, «виной» всему этому те самые активные женщины, зашедшие в эти благополучных странах на Олимпе власти?

— Дело, конечно же, не только в том, что в упомянутых странах мудро руководят государством и обществом женщины-правительницы. Можно привести множество примеров, где не менее, а то и более успешно правят мужчины на благо своих народов. Дело здесь, скорее, в том, что мы теперь вместе и по-настоящему равноправно начали трудиться на достижение общего для женщин и мужчин результата: сделать нашу жизнь более обеспеченной, спокойной и долгой. И будем соперничать, конкурировать во всех сферах человеческой деятельности. Политика и экономика, как мне кажется, наиболее подходящее поприще для такого соревнования. И пусть, как говорят в спорте, победит достойный.

— Благодарю Вас, госпожа Розумилович, за откровенную и содержательную беседу. Надеюсь, Вы еще услышите о политических и экономических достижениях наших женщин. Уж чего-чего, а упорства и гибкого, прагматичного ума им не занимать.

ВАША ПИСЬМО

Гэта заробак ці здзек?

Мой сын закончыў Мінскі тэхнікум мікраэлектронікі і ўладкаваўся працаваць на Івацэвіцкі прыборабудаўнічы завод, які, дарэчы, і накіроўваў яго на вучобу.

Работу, праўда, далі не па адукацыі, але ён штодзённа па працоўных днях хадзіў на працу, хоць сам казаў, што, бывае, працаваў палову дня ці палову змены. Сёння ж ні для каго не з'яўляецца сакрэтам тое, што гэтае прадпрыемства перажывае не лепшыя часы.

Кожны дзень мы, бацькі, давалі яму па 300-500 рублёў на абед. Такім чынам, на тое, каб сын мог днём падсілкавацца, пайшло 10-12 тысяч рублёў.

Таму можаце ўявіць, як мы былі шакараваны, калі сын паказаў нам разліковую паперку, дзе было пазначана, што заробак яго за месяц складае каля... 4 тысяч рублёў.

Я вось думаю, можа ўзяць гэтыя грошы — і адаслаць генеральнаму дырэктару завода ў Барысаў, падпісаўшы: «Нацыгарэты. Ад спецыяліста, які цэлы месяц хадзіў на працу».

Анатоль
КАСПЯРОВІЧ,
ваенны пенсіянер.
г. Івацэвічы.

Спасибо!

В 1992 г. в д. Бытень приехала молодая врач-терапевт Дрозд Елена Ивановна. В больнице в то время было 50 стационарных коек, а, как обычно, всегда поступало больше больных.

Елену Ивановну назначили зав. отделением. Она вела стационарную работу и приём больных в поликлинике одна. Нагрузка была очень большая, но, несмотря на это, она находила выдержку, терпение, со всеми могла хорошо поговорить, дать совет, помочь, чем только могла.

В ночное время к тяжёлым больным её часто вызывали, а в Бытеньской больнице всегда очень много тяжёлых больных. Хотя осталось сейчас 35 коек в больнице, но обычно лежат 40 и больше больных.

С 1999 года Елена Ивановна стала главным врачом Бытеньской больницы. Ей теперь надо решать и хозяйственные вопросы, и лечебные, и вести приём больных в поликлинике. Нам думается, что в наше время есть очень мало таких медицинских работников, которые всю душу вкладывают в то, чтобы помочь больным людям любого возраста.

Мы, жители д. Бытень, хотим поблагодарить нашу милую Елену Ивановну, пожелать ей крепкого здоровья, успехов в дальнейшей работе и счастья в семейной жизни.

КУЗЬМИЧ В.П.,
ГРИНЧИК Л.Л.,
ШКЛЯРИК В.В.,
ГРИНЧИК Е.И.,
ЛУКАШИК Н.Я.,
ЛЕВЧУК В.Н.,
ЮНЧИК Т.М.,
МАКАРЕВИЧ В.В.
и многие другие.

Агульнавядома, што не кожная з нашых вёсак прыцягвае да сябе ўвагу ўлад, дзяржавы і грамадскасці. Так, ёсць аблашчаныя вёскі, што туляцца да райцэнтраў, да вялікіх дарог, да якіх прылеплены статус перспектывных, ёсць аблашчаныя калгасы і

саўгасы, каля цэнтральных сядзібаў якіх выстраіліся цэлыя шэрагі катэджаў, што выступаюць, нібы багатыры, перад асфальтаванай вуліцай...

Але ёсць вёскі, якіх нібыта ўжо... і няма.

ХОМНА НАПЯРЭДАДНІ ВЫБАРАЎ І... ПАСЛЯ МНОГІХ-МНОГІХ ВЫБАРАЎ

Па лясных дарогах

Аб тым, што мы сабраліся ехаць у "парадочную глуш", як сказаў бы рускі класік, сведчыла хаця б тое, што ў райцэнтры Пружаны ніхто толкам (нават пажылыя мужчыны) не мог патлумачыць, дзе яна, тая Хомна...

Нарэшце, мы выбраліся на дарогу, што вядзе на Брэст, даехалі да вёскі Шан і павярнулі налева, дзе цераз пару кіламетраў трапілі ў вёску Чахец, пасля па палявой дарозе накіраваліся ў бок лесу. Лес... лес... лес.

Спідометр бязлітасна адлічваў кіламетры, па лясной дарозе няшчасны аўтамабіль кідала то ўверх, то ўбок, здавалася, мы ехалі не да вёскі, не да людзей, а ў пекла.

... Раптам лес разарваўся, збоку адкрылася вялікае поле, закінутае і занябанае, сярод якога бязрадасны і адзінокі стаяў калодзежны журавель. Дзве адзінокія каровы бадзгалі тут. А за паваротам ужо паказалася і вёска Хомна.

Па загаду Мікіты Сяргеевіча

Адзіная шырокая вуліца, па два бакі ад якой месціцца яшчэ даволі добрыя хаты (як нам пазней патлумачылі, зрубы хат зроблены з пушчанскай драўніны). Увогуле, самае першае ўражанне не самае горшае. Але ж... вельмі бязрадасна тут, на вуліцы сярод лесу, вельмі ўжо бязрадасна выглядае тая адзіная бабуля, якая толькі нам і сустралася на вуліцы.

Марыя Цімафееўна Мікус — 71 год. Пераехалі ўсёй сям'ёй жыць сюды ў 1956 годзе. Ды не тое, каб самі пераехалі. Як расказвае Марыя Цімафееўна, у час хрушчоўскіх рэформ, калі Мікіта Сяргеевіч загадаў ліквідаваць хутары і сяліць хутаран у спецыяльна адведзеныя для таго вёскі, "параілі" іхняй сям'і змяніць прапіску. Хутаран ссялілі сюды, арганізавалі калгас — і пакуль людзі яшчэ былі

маладыя, пакуль былі сілы, ажыў лясны край, ажыўлі палі. Каля 850 гектараў апрацаванай зямлі меў калгас "Чырвоная зорка", цэнтральная сядзіба якога знаходзілася тут. Былі ў вёсцы сельмаг, школа, ФАП.

Хоць людзі і тады разумелі: вёска бесперспектыўная, бо вельмі далёка яна ад астатніх населеных пунктаў. Таму ўцякала моладзь з лясной вёскі, як толькі заканчвала вучобу. На вачах меншала людзей у Хомне. А на сённяшні дзень тут жыве 22 чалавекі...

Спыталі ў Марыі Цімафееўны наконт выбараў, за каго галасаваць яна будзе. Старая ніяк не магла зразумець, чаго ад яе хочуць, пасля махнула рукой, сказаўшы, што нікога і нікога не ведае. У Хомне выбары нікога не цікавяць...

Стараста распавядае...

— У нашай вёсцы я самы малады мужчына, хоць мне ўжо 67 год, — так пачаў свой расказ Мікалай Андрэевіч Хільковіч, стараста вёскі. — Трымаем на дваіх з суседам каня. А ўсяго ў Хомне ёсць чатыры кані, дзве каровы.

А калісьці жыхары нашай вёскі трымалі і пасвілі тры табуны кароў. Сёння з сумам успамінаю, як гадоў 20 назад спрачаліся жыхары вёскі наконт таго, як падзяліць вёску на ўчасткі, каб арганізаваць статкі. А сёння на ўсю вёску... дзве каровы.

Чым дапамагае дзяржава? Два разы ходзіць у вёску аўталаўка з прадуктамі. Хамнянцы бяруць хлеб, макаронны, цукар, гарэлку, запалкі. Тры-чатыры разы на тыдзень прыязджае паштальён — пераважна з-за пенсій, газеты амаль ніхто не выпісвае — старыя і так на зрок скардзяцца. Ды й навошта абарыгены газетны ды часопісы?

Прыязджаў нядаўна хтосьці з сельсавета, прымацаваў на адным з дамоў паперу, якая сведчыць аб тым, што 15 кастрыч-

Мікус Марыя Цімафееўна жыве ў Хомне 44 гады.

іка — выбары. Хто кандыдат ці кандыдаты?

— Мусіць, Разанка? — няўпэўнена кажа стараста (Георгій Разанка сярод кандыдатаў не значыцца — аўт.) — Ці халера знае хто там. Ці мала мы іх выбіралі за сваё жыццё — у раённыя, абласныя, рэспубліканскія дэпутаты?

Стараста лічыцца ў Хомне чалавекам дасведчаным, граматычным і разумным. Сапраўды, сялянскай мудрасці яму не займаць.

На наша пытанне, ці будуць жыхары Хомны галасаваць 15 кастрычніка, стараста з хітрынкай ківае галавой:

— Мо будуць, а мо і не... Гэта — як дзяцей угаварыць са скрынкай пагуляцца, так і хамнянцам прагаласаваць. Вось калі ім скрынка спадабаецца, то...

Выбарчую скрынку хамнянцы бачылі неаднаразова за гады савецкай улады. Тады і галасаванне было такім жа добраахвотным, як пераезд з хутароў. Але ў звычайку ўвайшло. А вось каго не

дзе там, далёка за лесам, выбіраюць у кандыдаты, што гэтыя кандыдаты робяць, калі становяцца дэпутатамі, хамнянцы не ведаюць ды і не цікавяцца. Навошта? Выбараў было шмат, а жыццё ў вёсцы не паляпшалася, а пагаршалася.

Паданне даўніны глыбокай

Чым жывыя жыхары Хомны? Яны жывуць сваімі гістарычнымі ўспамінамі, якія, зразумела, маюць непасрэдную адносіны да гэтай вёскі. І сцвярджаюць гэтыя зусім не галаслоўныя: сярод вёскі стаіць велічны і яшчэ не зусім запушчаны дом, дзе калісьці жыў пан Ліпка. Багаты і заможны быў гэты пан. Але бальшавіцкая ўлада, якая ў 1939 годзе дакацілася сюды, мела свой пралетарскі размах і разуменне. Пан Ліпка, як расказваюць жыхары Хомны, рашыў уцячы ад бальшавікоў у Польшчу, але вельмі хутка скончыўся яго пабег: непадалёк ад свайго

дома, у парку, быў ён "зняты" з каня меткім стрэлам аднаго з чырвоных змагароў за сусветную рэвалюцыю і народнае шчасце. Там жа, у парку, ён пахаваны.

З цягам часу ў тым парку выразалі лепшыя дрэвы, бралі адсюль і торф — і зараз мала што гаворыць аб тым, што тут было месца адпачынку, асабліва калі ўлічваць тое, што жыхары сюды зносяць смецце, бытавыя адходы. Кажуць, што сюды, да помніка, з Варшавы час ад часу прыязджае пляменніца загінуўшага пана.

Пра цнатлівасць, тэлефанізацыю і абяцанні ўлад

Цнатлівасць, проста нявіннасць навакольнай вёскі Хомна — амаль патрыярхальныя, паветра, як сказаў бы паэт, чыстае і свежае, нібы пацалунак дзіцяці. Каля дарогі — яблыні, яблыкі, румяныя, чырвоначокія і сакавітыя, пакрываюць траву пад дрэвамі; у любой іншай вёсцы дзятва не дала б гэтым яблыкам нават на дрэве даспець, а тут няма каму і спелае падняць.

Адна з невялікіх радасцей жыхароў вёскі — вулічны тэлефон, для якога адзін з жыхароў зрабіў будку. Пазваніць адсюль можна толькі па Пружанскім раёне, але людзі і таму рады.

І апошняе. Як заўважыў стараста, гаварылі іншыя жыхары, тое, што ўлада махнула на іх рукой, асабліва кідаецца ў вочы цяпер, калі, здаецца, у вярхах пачалося нейкае варушэнне. І калі раней, перад выбарамі, сюды маглі патрапіць той-сёй з кандыдатаў ці давераных асоб, то сёння сюды не едуць нават у такія часы, калі абяцаць можна ўсё і ўсім.

Гэта яшчэ больш падкрэслівае той факт, што на вёску махнулі рукой у ўлады, і тыя, хто рвецца да гэтай улады.

**Вера ДЗЕГЦЯРЫК,
Наталля КАПЫЦЦА
(фота),
Аляксандр ГОРБАЧ.
Пружанскі раён.**

Хомна без крыжа не жыве.

Мала хто кідае сюды пісьмы...

Васковая тэлефонная будка — акенца ў ІІІ-е тысячагоддзе...

Дом, дзе жыў пан Ліпка, — адзіная адметная мясціна вёскі Хомна.

Гусі не баяцца трапіць пад колы аўтамабіля ці трактара.

Некалі тут быў калгасны двор.

● ВЫБАРЫ

ПАДЛІЗНІКІ НІКОЛІ НЕ ПАЛЕПШАЦЬ НАША ЖЫЦЦЁ

У Беларусі — выбары. Выбары ў Палату прадстаўнікоў. Аб гэтай палітычнай акцыі ранкам, днём і да позняга вечара гаворка на рэспубліканскім радыё, тэлебачанні. Пішуць і ў газетах. Гаварыць, канешне, трэба. Асабіста для мяне ясна: ад тых, хто будзе прадстаўляць нашы інтарэсы ў Палаце, залежаць кардынальныя перамены ў Беларусі, у тым ліку і паляпшэнне дабрабыту людзей.

Лёс Беларусі вызначаецца. Якой яна будзе: незалежнай дзяржавай ці прыдаткам іншай краіны, скажам, Расіі, Польшчы ці яшчэ якой-небудзь? Зможам жыць дастойна, заможна, як дастойная нацыя, ці так і будзем (нават са старэлыя, нямоглыя) лапаціць лапатамі лапкі зямлі, каб потым адтуль капяскамі, тачкамі, веласіпедамі цягаць, выбіваючы з сіл, тое, што вырастае? Будзем ужо з ранку валяцца ля штыкетнікаў ад пахмелля ці ўрэшце зразумеем перавагу здаровага ладу жыцця? Моладзь атрымае ўсе ўмовы для прымянення сваіх сіл і здольнасцей ці па-ранейшаму будзе ездзіць у Расію, Польшчу, Турцыю ў пошуках работы? Далей будучы састарэлыя людзі калупацца ў сметніках, каб чым пажывіцца, збіраць бутэлькі, здаваць іх і прыкладаць да маленькіх пенсій нейкую капейчыну? Ці дзяржава забяспечыць ім дастойную старасць? Тыя, хто корміць горад — сялянне, і далей будучы атрымліваць мізэрныя заробкі, а калгасы паціхеньку развальваюцца, выміраюць?

Пытанні, пытанні, пытанні... Вырасціць іх адным махам, канешне ж, што пляваць супраць ветру. Справы ідуць спарней там, дзе пры ўладзе талковыя людзі. Прычым, як сведчыць гісторыя, калі іхнія дзеянні пад кантролем. Пад кантролем, у прыватнасці, і апазіцыі.

Сістэма такога падкантролю складаецца ў нашай суседзі — Расіі. Фракцыі, групы, што прадстаўляюць інтарэсы розных слаёў насельніцтва, у Думе: лібералы, камуністы, аграрыі, незалежныя дэпутаты, дэпутаты ад аб'яднання "Адзінства" і г. д. І гэта, канешне, добра. Як і тое, што палітычныя погляды прадстаўнікоў ад народа тэлебачанне, радыё, газеты свабодна даводзяць да тэлегледачоў, выбаршчыкаў. Словам, апазіцыя ў Расіі перастае быць страхаліхам, ворагам народа, нейкай бандай.

А ў нас, у Беларусі? Сумна, але факт: з апазіцыянераў цяперашні рэжым вядома (як у сталінскія часы) стварае вобраз ворага народа. Якіх толькі ярлыкоў ім не навішваюць: фашысты, нацыяналісты, адмарозкі, атарышчы і г. д.

А што такое апазіцыя? Гэта людзі, якія не падтрымліваюць тых ці іншых дзеянняў і поглядаў якіх не супадаюць у многім з поглядамі "вярхоў". Сваё бачанне негатыўнага, дрэннага спрабуюць данесці да людзей, паказаць, што ж у Беларусі робіцца не так. Тым больш Канстытуцыя гарантуе свабоду слова, выказвання сваіх поглядаў, што адпавядае нормам Усеагульнай Дэкларацыі правоў чалавека.

А на справе? У Беларусі пакуль атрымліваецца інакш. Іншадумцаў (апазіцыю) цяперашняя ўлада не дапускае ні на тэлебачанне, ні на радыё. Сам прэзідэнт Лукашэнка не хоча бачыць іх у Палаце прадстаўнікоў. Значыць, частка насельніцтва будзе пазбаўлена магчымасці мець сваіх пасланцаў у Палаце.

Хто ж патрэбны цяперашняму рэжыму? Не інакш як падлізнікі, падхалімы — людзі, якія заўжды гавораць толькі тое, што лашчыць слых уладароў. Што гэта так, пераконваюць перадавыя перадачы, у прыватнасці, радыёперадача "Размова па сутнасці".

У адной з іх гутарка паміж журналістам і запрошаным да размовы госцем распачалася з такіх слоў: Беларусь у небяспецы. "Што, на нас напалі? Вайна?" — устрывожылася я. Аказваецца, не. Выснова ўдзельнікаў перадачы было гэта: апазіцыянеры — ворагі, банда, ад іх і зыходзіць пагроза Беларусі. Выбіраць трэба толькі прыхільнікаў Лукашэнка. Падлізнікі так стараліся, так спявалі, што Лукашэнка назваў беларускім

Пятром І. Вось так. Ні больш, ні менш. А сам Лукашэнка паверыў гэтаму?

Прыдворная світа кланецца, прагінаецца, дагаджае. Таму і ляціць у эфір салодкая хлусня, каб лакшынай (лапшой) павіснуць на вушах недасведчаных у палітыцы людзей. У той жа, прыгаданай мною радыёперадачы, салаўі ад улады салодка праспявалі: у Беларусі, маўляў, сярэдні заробак складае 70 долараў. Хлусяць і не саромеюцца.

Большасць з нас атрымліваюць ад 20 да 40 мільёнаў. Жабрацкая плата за працу. Такое і жыццё. Нармальнага мяса, каўбасы, рыбы многія не ядуць. А ўсё субпрадукты спажываюць, як гаворыцца, рожкі ды ножкі. Можна і на гэта грошай не халапа б, каб не гнуліся на зямельных пайках, у тым ліку і састарэлыя, нямоглыя людзі. Ні ў Германіі, ні ў ЗША, Францыі, Англіі, Швецыі, Фінляндыі (сведкі распаўсюджваюць) — нідзе за мяжой не бачылі, каб так гарбачыліся пенсіянеры, як у Беларусі.

Дык што зрабілі для нас дэпутаты апошняга склікання? Асабіста мае жыццё, як многіх-многіх, стала яшчэ горшым. Паліто, сукенку, боты — словам, нічога з вопраткі купіць не можам. Тэлевізар, халадзільнік адрамантаваць і то праблема. А харчаванне? Хлеб ды малако, суп, запраўлены алеем. Так і жывём-існуем.

Іншае жыццё ў вярхоўкі, хто пры кармушках. Для іх і страшныя людзі, якія бачаць несправядлівасць ды яшчэ імкнуцца расквіць вочы іншым. Цяперашні рэжым такіх людзей — апазіцыянераў — стараецца ачарніць, запляміць, зламаць маральна, нават фізічна знішчыць.

Я — за нармальныя апазіцыянераў. Прывяду такі прыклад. Не ўсё падабалася мне ў парламенце, на чале якога стаяў Станіслаў Шушкевіч, але на тэлебачанне, радыё мелі доступ і выступалі прадстаўнікі розных палітычных плыняў. Мы чулі розныя меркаванні, супастаўлялі, рабілі свае высновы. Такі шанец цяперашняй ўлада скасавала, пазбавіла нас канстытуцыйнага права на атрымманне рознабаковай інфармацыі.

Чым яшчэ запомніўся той Вярхоўны Савет? Апазіцыя (тады быў толькі БНФ) схіліла большасць дэпутатаў корпусу да прыняцця жыццёва важнага пункту ў ваеннай дамовы з Расіяй — беларускія хлопцы не будуць удзельнічаць у ваенных канфліктах. Як маці, бабуля, сардэчна ўдзячна апазіцыі. Вядома ж, каб такі пункт не быў запісаны, колькі трунаў атрымалі б беларускія маці толькі з адной Чачні. Ад смерцаў, калецтваў нашых сыноў, унукаў, братоў, каханых выратавала менавіта апазіцыя!

І яшчэ. Імпанавала і тое, што многія колішнія дэпутаты, у тым ліку і старшыня Вярхоўнага Савета С. Шушкевіч, выступалі, вялі дыскусіі на роднай беларускай мове. Адрэжалася яна ў садках, школах, дзяржстановах. Было радаснае адчуванне: Беларусь — дзяржава! Пры Лукашэнка ўсё пайшло на спад. Я не чула, каб хто з цяперашніх дэпутатаў гаварыў, адстойваў свой пункт гледжання на беларускай мове. Як бы і не беларусы мы, а так, нехта, гібрыд. Непавога да роднага ідзе з "вярхоў", культывуецца ў масы. Адчужанага, адраванага ад нацыянальных каранёў чалавека ачмурваць, абалваняць уладам нашмат прасцей.

Прызнаюся: я паважаю людзей шчырых, смелых, якія маюць свой погляд, скажуць праўду ў вочы нават прэзідэнту, змагаюцца за яе, не баючыся згубіць сваё крэсла. На жаль, такіх асоб сярод прапанаваных кандыдатаў у дэпутаты я не знайшла. Таму галасаваць не пайду.

Ніна ЧЫКІТА,
жыхарка г. Івацэвічы.

● РОЗДУМ

— ...Ноблес обліж, — заўважыў Кот Бегемот і наліў Маргарыце нейкай прызрыстай вадкасці ў лафітны стакан.

— Гэта гарэлка! — слаба спытала Маргарыта.

Напэўна, многім падумаецца, што тэма распаўсюджвання п'янства сярод нашага насельніцтва, як і спосабы барацьбы з ім, з'яўляецца тэмай вычарпанай, калі хочаце, абрыдлай.

Між тым хацелася б прапанаваць глянуць на гэтую праблему з іншага боку, паспрабаваць апраўдаць ці хаця б выслухаць тыя рэзкія выказванні людзей, для якіх абавязкова па жыцці "чарачка" — адна з найбольшых радасцей у жыцці.

Упэўнены, што любому з нас даводзілася чуць узор тыповага гутарковага папулізму, меркаванні наконт таго, што чарка гарэлки ніколі нікому не зашкодзіла, што гэта адзін з прасцейшых і надзейных спосабаў здымання стрэсу, павышэння апетыту, што самае важнае не ўцягнуцца ў алкагольную багню...

Звернем увагу на іншае, на тое, што схільнасць да моцных напояў — адна з характэрных рыс нашага грамадства, што, маючы агульны тып беларуса, трэба да ботаў, фуфайкі, бульбы і квашанай капуста дадаць і бутэльку самагонкі колеру жывёнскага туману. Ці не таму так беспаспяховыя "баі", якія час ад часу арганізуюць дзяржава супраць павальнага п'янства, самагонаварэння, якія заклікаюць правініць перш за ўсё. Аўтару гэтых радкоў падаецца, што адвучыцца наш народ ад ужывання спіртнага гэтак жа цяжка, як і адвучыцца ад ужывання такой блізкай, такой роднай бульбы.

XXX

Чаго чалавек п'е? Чалавек — стварэнне разумнае, які ўсё свае дзеянні, усе свае ўчынкы не можа не ацэньваць з пазіцыі рацыяналізму і здаровага сэнсу, які сотні раз за жыццё чуе, што алкаголь знішчае здароўе, спрыяе сацыяльным, бытавым трагедыям, траўмам, калецтвам... Вельмі многа "супраць" кінута на вагі. Што тады "за"?

Адна мая добрая знаёмая Л., маючая жанчыну 40 гадоў, якая некаторы час пакутавала ад алкагольнай залежнасці, закарэвалася. Тры гады прайшло, знешняе яе жыццё змянілася непараўнальна. Нядаўна, сустраўшыся, закруціў у размову з ёй тэму алкагольнай залежнасці. "Ты не павяршыш, — сказала мне Л., — але тады, калі я піла, я была па-сапраўднаму... шчаслівая. Мне ніколі не было так добра, як тады. А сёння — бясконцае нерваванне, клопаты, супярэчнасці з усіх бакоў. А тады ўсё неяк вырашалася само сабой. Лёгка было, бесклапотна..."

Другі выпадак. Адзін мой добры знаёмы, які цэлае лета жыў з сям'ёй у бацькоў жонкі, раскажаў пра тое, як цяжка было

яму знайсці агульную мову з цесцем тады, калі той быў цвярозы. "Змрочны, злы, да ўсяго вяжацца, усё яму не так, не гэтак. Забудзе хто свет выключыць у калідоры — лаянка і г. д. А вып'е пару чарак — хоць да раны прыкладвай: з унукамі гуляецца, ва ўсім дапамагае. Ты не паверыш, я чалавек, які мала п'е, разумно ўсю загнанасць гэтай звычкі, але... хай бы мой цесць піў..."

Успомніце яшчэ шматзначнае і ў чымсьці пра роцкае выказванне мага і чарадзея Воланда з рамана "Майстар і Маргарыта": "Штосьці нядобрае тоіцца ў мужчынах, якія не п'юць віна..."

XXX

Чаму гэтае выказванне Воланда пра роцкае — няцяжка здагадацца. Калі вы мужчына, чалавек, які адверг спіртное, выбраў цвярозы лад жыцця, кінуў курцы, то ваша жыццё, да прыкладу, у правінцыі ператворыцца ў бясконцыя пакуты. Хачу засяродзіць увагу на тым, што існуючае меркаванне, што, маўляў, чалавек, які не ўжывае алкаголь, карыстаецца ў нашым грамадстве нейкай асаблівай павогай, не выпрымлівае ніякай крытыкі. Непітучых у нас не любяць, як і занадта разумных. У любой кампаніі, дзе бутэлька больш-менш часты спадарожнік, ваш адказ ад выпіўкі ў лепшым выпадку будзе расцэнены нейтральна, а хутчэй за ўсё стане выклікам кампаніі. Ты што хворы? — такое першае дзяржурнае пытанне чакае "адступніка". Тыя, хто ўпярціцца, хто не падаецца ўгавам, у той жа вёсцы хутка становіцца бела-варонай, усе, мужчыны і жанчыны, будуць глядзець на вас насмешліва-падазрона. Больш таго, калі паміж вамі, цвярозым чалавекам, і п'яным усьпешнае жыццё будзе скандал, то вінаватым будзеце вы, цвярозы. П'яны чалавек — наш агульны любімец, ён амаль што і норадзівы, які звычайна выклікае да сябе і лёгкі жал, і прывязнасць. А вы, значыць, узяліся выдаваць сябе за невядома каго.

Чаму так? А можа і сапраўды нашы людзі кіруюцца булгакаўскім прычыпам: "Штосьці нядобрае тоіцца ў мужчынах, якія не п'юць віна..."

XXX

У тых жа нашых вёсках (і не толькі тут) усе цудоўна ведаюць, чым стала для нашых вясцоўцаў гарэлка. Лаканічнай і, як мне падаецца, цудоўнай за ўсё гаворыцца выраз, які аўтар падслухаў у адной "крутой" цёткі на Івацэвіцкім аўтавакзале: "Каб парэзаць дровы мне не бензапіла трэба. Трэба гарэлка. Зубамі тады перагрызуць".

Добра ведаюць аб співанні нашых суграмадзян і ўлады. Ці не таму з

Губіць людзей не піва...

Кот падскочыў ад крыўды. — Змілуйцеся, каралева, — прахрыпеў ён, — хіба я дазволіў бы сабе наліць даме гарэлку? Гэта чысты спірт!

Міхаіл Булгакаў
"Майстар і Маргарыта".

уладных калідораў разпораз выпорхаюць распараджэнні і палажэнні, якія заклікаюць узмацніць барацьбу з п'янствам, або, калі гаварыць больш дакладна, з самагонаварэннем?

Існуе меркаванне, што менавіта самагоншчыкі спойваюць вёску, што гэта на іх сумленні жаночыя і дзіцячыя слёзы, пустыя сямейныя кашалькі і г. д. Нельга не пагадзіцца, але нельга не зрабіць і некаторыя заўвагі.

Па-першае, танныя спіртныя напоі зараз някеска напайчыліся вырабляць і прадаваць дзяржаўныя прадпрыемствы: танныя напоі і віны сёння можна сустрэць у любым сельмагу.

Па-другое, самагоншчыкі проста дапаўняюць работу тых сельмагаў, якія, як вядома, працуюць 8—12 гадзін з 24. Самагонку ж, зразумела, можна купіць кругласутачна. Але, думаецца, гэта хібы не іх, а дзяржавы, гандлёвых прадпрыемстваў: у любых больш-менш цывілізаваных краінах нават у вельмі маленькіх населеных пунктах ёсць крапкі, якія гандлююць кругласутачна. У тым ліку і алкагольнымі вырабамі.

Па-трэцяе, выраб і гандаль самагонкай мае пад сабой адну прычыну — жаданне зарабіць даўжэйшы рубель. У выніку ж наступлення на самагонаварэнне, людзі, што нелегальна гандлююць спіртнымі напоямі, могуць лёгка пераключыцца на перапродаж таго ж віна (што, дарэчы, многія і робяць). Можна лёгка купіць дзе-небудзь у Слоніме, пару скрынаў "Яблычнага" за 400 рублёў і перапрадаць вечарам ці ўначы за 800).

А чым кепска? Ніякіх табе пахаў непрыемных, ніякай міліцыі, як у тым выпадку, калі вы надумалі рабіць самагонку.

Такім чынам, наступленне на самагоншчыкаў толькі пераключыць апошніх на іншыя віды гандлю спіртным. А людзі ж пілі, так і будуць піць. Барацьба за здароўе нацыі не можа быць аднабаковай і такой прымітыўнай; наступленне павінна быць агульным: і на дзяржаўны гандаль, і на падпольны. Як у часы гарбачоўскай рэформы, калі, насамрэч, дзяржава не крывіла душой. Сёння ж — відавочнае імкненне напхаць у дзяржаўны карман як мага больш "п'яных" грошай і поўнае раўнадушша да здароўя нацыі. Хіба не так? Сёння ж нават Пружанскі малочны завод выпускае... алкагольныя вырабы.

Што далей? Ці не дажывем мы да часу, калі гарэлку і віно будзе выпускаць кожны завод-калгас рэспублікі?

Аляксандр
МІХАЛЕНКА.
г. Івацэвічы.

164 KIM PENTLUM-82
NORTHEN COMMANDER,
WINSTONS,
MS OFFICE (WINDS, EXC)

Для дома, для сям'і

● ИНТЕРЕСНО ЗНАТЬ

КЕМ ХОТЯТ СТАТЬ АМЕРИКАНЦЫ

Ни в коем случае не металлургами, ковбоями или нефтяниками. И даже не президентами. Во всяком случае, об этом свидетельствует последний "Альманах рейтингов профессий", который ежегодно составляется в США.

Ознакомившийся с ним сразу же поймёт: романтика и внешний блеск вовсе не главное в жизни. Самой лучшей в Соединённых Штатах названа профессия финансиста-плановика: замечательна она тем, что хорошо оплачивается, спокойна и позволяет иметь массу свободного времени.

Обладатели компьютерных специальностей несколько сдали позиции по сравнению с прошлым годом. На втором месте после экономиста-плановика значится прошлогодний "чемпион" — менеджер электронной странички в Интернете. На третьем — аналитик компьютерных систем. Программист — на четвёртом месте. "Сейчас менеджерами Интернета стали столь многие, — пояснил автор исследования Лес Кранц, — что рынок оказался перенасыщен ими. Когда какая-то работа становится модной, то рейтинг достигает слишком высокого накала, и ему нужно дать несколько "остыть".

Но в любом случае специалисты очень рекомендуют изучать математику и компьютеры — в жизни пригодится. Посмотрите на список профессий с самыми лучшими условиями на рабочем месте: статистик, математик, всё тот же аналитик компьютерных систем... Из гуманитариев в эту компа-

нию удалось пробиться лишь историку.

А вот стать "звездой" не рекомендуется категорически. Согласно авторитетному мнению Кранца, быть киноактрисой или популярным спортсменом вовсе не верх блаженства. В первых, довольно легко потерять работу; во вторых, слишком высок стресс. Кстати, в числе работников, испытывающих наибольшие нервные перегрузки, находится президент Соединённых Штатов. У него же одни из самых отвратительных условий на рабочем месте. Если верить рейтингу, лучше всех понять, каково приходится в Белом доме, могут разве что пожарный да автогонщик. Кое-что общее с президентом, оказывается, имеют также хирург и таксист.

Но травмы и стрессы зачастую хорошо оплачиваются. Например, самая доходная профессия — игрок клуба Национальной баскетбольной ассоциации (в среднем 2587264 доллара в год). За ним следует бейсболист, игрок в американский футбол, автогонщик. А замыкает пятерку самых высокооплачиваемых американцев президент США (годовое жалованье — 400 тысяч долларов). Титаны большого бизнеса в первых рядах почему-то не значатся — очевидно, авторы альманаха учитывали лишь "голыйклад". Самыми "нищими" оказались кассир, портной, бармен, посудомойка и официант (годовой доход в пределах 14-16 тысяч долларов).

"Эхо планеты"

● ХОЗЯЙКЕ
НА ЗАМЕТКУРЫБА
НА НАШЕМ
СТОЛЕ

Уха бурлацкая. 300 г мелкой рыбы, 250 г крупной рыбы, 450 г картофеля, 1 луковица, 20 г масла сливочного, 4-6 штук перца, лавровый лист, соль, зелень.

Из мелочи и отходов рыбы (голова, кости, воздушный пузырь) сварить бульон, процедить, посолить, положить в него очищенный, нарезанный крупными дольками картофель, очищенный репчатый лук и поставить варить. За 10-15 минут до готовности добавить нарезанные куски крупной рыбы, перец, лавровый лист, сливочное масло. При подаче украсить мелко нарезанной зеленью.

Рыба под маринадом. 300 г рыбы; для маринада: 2-3 штуки моркови, петрушка, 2-3 луковицы, 3-4 столовых ложки растительного масла, 200 г томатного пюре, 60 г уксуса, 200 г бульона или воды, соль, сахар, перец.

Подготовленную рыбу посолить, посыпать перцем, обвалять в муке, поджарить на растительном масле, охладить и залить маринадом. Приготовление маринада: морковь, петрушку, лук нарезать соломкой, сложить в кастрюлю, добавить масло и слегка поджарить. Добавить в кастрюлю томатное пюре и пряности, накрыть крышкой и тушить 10-15 минут. Затем влить в кастрюлю уксус, бульон или воду, прокипятить на малом огне, добавить соль, сахар и охладить.

Рыба фаршированная. Рыба должна быть крупной — 1-3 кг. Её очищают от чешуи; отрезав голову, но не разрезая брюшка, удаляют осторожно внутренности. Из головы вырезают жабры. Все промывают холодной водой, и тушку рыбы нарезают поперечными кусками. Из каждого куса вырезают мякоть, не повредив кожи. Вырезанную мякоть вместе с луком (200-300 г) и белым хлебом (100-200 г), намоченным в воде и отжатым, пропускают через мясорубку. В фарш добавляют сырое яйцо, растительное масло, соль, перец, можно добавить столовую ложку сахара и всё тщательно перемешивают. Приготовленным фаршем заполняют куски рыбы (кожу) в тех местах, где была вырезана мякоть, подравнивая края мокрым ножом.

На дно кастрюли кладут кружочки моркови и свеклы, на них — фаршированные куски рыбы, на рыбу ещё слой овощей, потом опять рыбу и снова слой овощей. Рыбу с овощами заливают холодной водой так, чтобы вода только покрывала их. Кастрюлю закрывают крышкой и варят на слабом огне 1-1,5 ч. Верхний слой рыбы изредка поливают образовавшимся бульоном.

● ПОДСКАЗКА

Ухаживаем
за кожными
изделиями

✓Перчатки и куртки из тонкой кожи прекрасно чистятся смесью скипидара и молока.

✓Плащи и сумки из искусственной кожи не в коем случае нельзя чистить бензином, ацетоном или спиртом. Лучше воспользуйтесь обычной мыльной водой.

✓Цедра апельсина — хорошее средство для устранения потёртости сумок и пальто из кожи. Время от времени протирайте проблемные места корочкой апельсина. А если потёртости очень заметны, их надо сначала подкрасить тушью подходящего цвета.

✓Пальто и куртки из кожи не храните в полиэтиленовых мешках, от недостатка воздуха они могут потрескаться.

✓Старые перчатки из натуральной кожи вновь будут мягкими и эластичными, если протереть их касторовым маслом, глицерином или вазелином.

● ХОТИТЕ—ВЕРЬТЕ —

Оригинальная
диета

Психологи подсказали диетологам интересную деталь: цвет посуды влияет на аппетит, а, значит, и на вес. Холодные цвета — зелёный и синий — подавляют аппетит. Пастельные — розовый, светло-зелёный, бледно-жёлтый, а также серый и тёмно-коричневый — сдерживают желание объесться до колик. Кстати, белый цвет тоже не вызывает желание съесть лишнее, так как он нейтрален. А вот яркие тёплые тона — красный, оранжевый, жёлтый, светло-коричневый, стимулируя органы чувств и нервную систему, приводят к появлению сильного чувства голода. В зависимости от того, насколько вы хотите похудеть, приобретите себе тарелку нужного цвета.

● ВАШЕ ЗДОРОВЬЕ

Железные нервы

Наше тело пронизано сетью нервных волокон. Их общая протяжённость — примерно 1 миллиард метров: путь от Земли до Луны и обратно. Они способны к регенерации (без этого нам было бы не устоять под ударами судьбы). Правда, восстанавливаются нервные волокна очень медленно: около 1 мм в сутки.

Нервная система любит:

● ЦНС будет вам признательна за долгие прогулки на свежем воздухе. Ведь мозг, занимая всего 2% веса тела, поглощает 18% получаемого организмом кислорода — гораздо больше, чем остальные органы и ткани;

● нервная система любит простую пищу: хлеб грубого помола, крупы, особенно гречневую и овсяную, бобовые, рыбу, мясо и субпродукты (печень, сердце, почки). Они богаты витаминами группы В и никотиновой кислотой, которые особенно необходимы для исправной работы нейронов;

● спокойный, глубокий, безмятежный сон — вот что вам нужно, чтобы восстановить расшатавшуюся нервную систему. Спите столько, сколько необходимо вашему организму. 8 часов — это средняя цифра. Одному человеку достаточно 6 часов, а другому требуется не меньше 9, чтобы восстановиться.

Учёные обнаружили особое вещество, выделяемое во время сна — пептид дельта-сна. Он повышает устойчивость к стрессу на 60%.

● должно быть, у Афродиты, вышедшей из пены морской, несмотря на

всю утончённость, нервы были прочнее канатов. Ведь ничто так не укрепляет нервную систему, как купания, особенно морские, обтирания — словом, любые водные процедуры;

● мудро поступает тот, кто, как сказано у Маяковского, то "попашет", то "попишет стихи": переключение с умственного труда на физический для нервной системы идеально;

● физкультура, движение ей во благо, так как равномерно развивают мышцы, укрепляют связки, костную систему. Физически тренированный человек меньше подвержен травмам, которые столь опасны для ЦНС. К тому же на занятия спортом организм "откликается" "мышечной радостью" и выбросом эндорфинов. Это природное лекарство от стресса, которое выделяет головной мозг, благотворно влияя на состояние вегетативной нервной системы;

● хотите иметь здоровые крепкие нервы? Занимайтесь тем, что доставляет вам радость, будь то выпивание лобзика, встреча с другом или перестановка мебели в квартире, и радуйте других. Таково мнение специалистов. "Здоровье"

● СВЕТСКАЯ ЖИЗНЬ

В поисках настоящего

В жизни композитора Максима Дунаевского, автора музыки к всемирно любимым мюзиклам "Д'Артаньян и три мушкетёра" и "Мэри Поппинс, до свидания!", а также к большому количеству других фильмов, недавно произошло знаменательное событие — бракосочетание. По слухам, седьмое по счёту. Цифра многозначительная, тем более, что на память сразу приходит количество жён Синей Бороды из старинной французской сказки. Избранницей Мак-

сима стала начинающая актриса Марина (её кинодебют состоялся в фильме "Формула счастья"). Счастливая пара решила скрепить союз не только официальной регистрацией, но и торжественным венчанием. Оно состоялось в самом центре Москвы, в церкви в Брюсовом переулке. Присутствовали только самые близкие друзья, а также ближайшие родственники невесты. По завершении обряда Дунаевский заявил: "Всё, что было до этого, — не настоящее. А вот теперь — да!"

● ВАШЕ ЗДОРОВЬЕ

ПОГОВОРИМ О СПИДЕ

Эпидемиологическая ситуация по ВИЧ-инфекции в 2000 г. продолжает ухудшаться. Прирост ВИЧ-инфицированных по республике составил 10,3%, за I полугодие выявлено 283 новых случаев и на 1.09.2000 г. общее число ВИЧ-инфицированных — 3117 человек. Например, в Гомельской области за 8 месяцев с. г. выявлено 2266 ВИЧ-инфицированных, в том числе в Светлогорске — 1381. Люди (по крайней мере, большинство) заражались смертельной болезнью через наркотики, завезенные из-за границы. В Брестской области прирост — 12,6%, за I полугодие — 16 новых случаев и общее число ВИЧ-инфицированных — 150 человек. В том числе г. Пинск — 83, г. Барановичи — 28, г. Брест — 15, Дрогичин — 5, Столин — 4, Ивацевичи — 4, Кобрин — 2, Ляховичи — 1, Иваново — 1, Лунинец — 1, Каменец — 1.

Основными путями распространения ВИЧ-инфекции остается внутривенный среди шприцевых наркоманов и половой. Прогноз развития эпидемии ВИЧ-инфекции остается неблагоприятным. Про-

никший в среду наркоманов вирус СПИДа грозит непредсказуемыми последствиями. При внутривенном введении наркотиков реализуются три пути передачи вируса — общие иглы и шприцы при совместном введении наркотиков, многочисленные сексуальные контакты с наркоманами, рождение ВИЧ-инфицированных детей. Об этом надо задуматься уже сейчас, т. к. 90% жертв СПИДа в Светлогорске — наркоманы, практически каждый третий на Брестчине ВИЧ-инфицированный — тоже наркоман.

Задумайтесь! СПИД (синдром приобретенного иммунодефицита) — это на сегодняшний день больше 35 миллионов ВИЧ-инфицированных в мире. Ежедневно в мире заражается вирусом СПИДа 16 тыс. молодых людей. С начала распространения заболевания умерло больше 12 млн. человек. От общего числа умерших женщины составляют 46%, а 500 тыс. детей умерло в возрасте до 15 лет.

ВИЧ-инфекция — заболевание, поражающее иммунную (защитную) систему человека. Имеет несколько стадий. По-

следняя стадия заболевания называется СПИД. От момента заражения до смертельного исхода проходит иногда и 10—12 лет, поэтому ВИЧ-инфекция относится к медленным инфекциям.

ВЫ РИСКУЕТЕ ЗАРАЗИТЬСЯ ВИЧ, ЕСЛИ:

— вы и ваш сексуальный партнер имеете дополнительные половые связи, причем, не обеспечивающие безопасного секса;

— вы начинаете новую связь или продолжаете старые, не прибегая к безопасному сексу. Помните, что даже единичное половое сношение может быть роковым;

— вы или ваш партнер используете загрязненные шприцы, иглы или другие инструменты для прокалывания или разрезания кожи. И если меры предупреждения находятся в руках каждого из нас, следует использовать их на благо здоровья своего и окружающих людей. При любых возникших у вас подозрениях обращайтесь к врачу. Не забывайте, что можно обследоваться на ВИЧ анонимно, (без предъявления документов и не называя себя). Обращайтесь в поликлинику с 8.00 до 18.00 (кроме субботы, воскресенья) или в кожнодиспансер (д. Холопыя).

Тамара МИКИТИЧ,
врач-валеолог
Ивацевичского РТМО.

● КРИМИНАЛ

Вынікі п'янкi — забойства

Гэтае паведамленне па тэлефоне з дыспетчарскай хуткай дапамогі Ивацевіцкай раённай паліцыі прыйшло ў райаддзел міліцыі 23 верасня ў 23 гадзіны. Медыкі, якія былі выкліканы на месца здарэння, убачылі ля дома № 6 па вуліцы Савецкай у Любіншчыцах труп грамадзяніна Крысюка Сяргея Анатольевіча, 1978 года нараджэння, жыхара гэтай жа вёскі. Што ж здарылася?

У той суботні вечар на пустыры па вуліцы Савецкай у Любіншчыцах сабралася кампанія з чатырох чалавек. Акрамя названага Крысюка, тут яшчэ былі жыхары вёскі Л. А. Молаш, С. У. Веліберг і У. У. Веліберг. Які ж адпачы-

нак без спіртнога? Запасліся ім як след. Гулянка на свежым паветры была шумнай. Кожны з выпівакаў хацеў даказаць сваю правату. Калі аргументы і факты не пераконвалі суседа, тады ў ход звычайна пускалі кулакі, але Уладзімір Веліберг скапіўся адразу за кухонны нож і ўдарыў ім Крысюка. Рана ля шыі аказалася смеротнай. З месца п'янкi і забойства Уладзімір Веліберг уцёк. Толькі ранкам 24 верасня аператыўнай групе ўдалося затрымаць забойцу. Ён спакойна спаў у адным з прытонаў вёскі Любіншчыцы. Па факце забойства ўзбуджана крымінальная справа. Вядзецца следства.

Злодзеі спайманы

Перш чым "браць" магазін у вёсцы Дабрынёва, злодзеі ўкрадлі ў аднаго з жыхароў вёскі Даманава каня з возам, і са сваім транспартам падкацілі да гандлёвай кропкі. Па ўсім відаць, яны ўжо загадзя ведалі аператыўную абстаноўку: сігналізацыя там не працуе, вартаўніка няма. А ўжо астатняе было, як кажуць, справай тэхнікі.

Узламаўшы дзверы ў падсобцы, злодзеі прабраліся ў магазін.

Чым жа ласаваліся начныя гасці?

Яны ўзвалілі на воз тры мяшкі цукру, адзін мяшок мукі вышэйшага гатунку, 20 бутэлек гарэлкі, чаты-

ры скрынкі цукерак, каўбасы... Цукар і муку збывалі ў вёсцы Даманава, надарага — па дзесяць тысяч рублёў за мяшок. Частку ўкрадзенага закарпілі ў агародзе таго ж злодзея.

Пошукі зламыснікаў працягваліся надоўга. Адзін з іх, жыхар Даманава, раней быў асуджаны і сёлета вярнуўся з турмы, другі, таксама раней судзімы, родам са Смалявіцкага раёна. Узбуджана крымінальная справа.

Александр ГЛУШЭНЯ,
начальнік аддзела
крымінальнага вышуку
Ивацевіцкага
райаддзела міліцыі.

● ФУТБОЛ

Фестиваль одинокой "звезды"

Березовский "Керамик" в пух и прах разгромил в Рогачеве местный клуб "Рогачев-ДЮСШ-1". Матч стал бенефисом форварда березовчан Николая Куриловича.

Остановить в отчетном матче нашу команду было так же сложно, как груду остановить товарный поезд. Полузащита березовчан захватила центр поля, раз за разом бросая в отрыв своих форвардов. И голы не заставили себя долго ждать. На 31-й минуте Н. Курилович открыл счёт, после перерыва (на 53-й и 64-й минутах) он отличился дважды, доведя свой личный счёт до 15 голов — лучший на данный момент результат в лиге.

После перерыва, на 71-й минуте, могли отличиться и хозяева, но вратарь березовчан Матюш парировал пенальти. Первая лига. 24 тур. Молодечно — ЗЛИН — 0:0, Торпедо — Полесье — 4:0, Вейно-Днепр — Свислочь-Кровля — 2:3, Трактор — Орша — 6:1, Лунинец — Неман — 2:0, Рогачев — ДЮСШ-1 — Керамик — 0:3, Динамо-Юни — Химик — 0:1.

Александр ГОРБАЧ.

ТАБЛИЦА ПЕРВЕНСТВА

	И	В	Н	П	М	О
1. Молодечно	24	17	5	2	56-11	56
2. Лунинец	24	17	4	3	44-11	55
3. Гранит	23	15	1	7	40-29	46
4. Свислочь-Кровля	24	13	2	9	36-31	41
5. Торпедо	24	12	5	7	41-28	41
6. Керамик	24	12	4	8	50-32	40
7. Неман	24	12	4	8	40-27	40
8. Орша	24	10	6	8	36-34	36
9. Звезда-БА-БГУ	23	10	6	7	36-28	36
10. Рогачев-ДЮСШ-1	24	8	9	7	34-32	33
11. Динамо-Юни	24	9	3	12	38-40	30
12. Трактор	24	8	4	12	36-37	28
13. ЗЛИН	24	6	7	11	15-20	25
14. Химик	24	6	7	11	31-37	25
15. Вейно-Днепр	24	1	2	21	18-70	5
16. Полесье	24	0	1	23	12-96	1

Анекдоты

Правила поведения на выборах. День выборов — это единственный день, когда мужчины и женщины пользуются одной кабинкой.

1. Заходите в кабинку, бумагу вам выдадут заранее.

2. Если около кабинки вы увидите наблюдателя — не переживайте, у каждого свои слабости.

3. Если в кабинке вы обнаружите мух, не пугайтесь, это чистое совпадение.

4. Не стесняйтесь своих желаний, это делают все.

5. Постарайтесь сделать это тихо, помните — многие вообще страдают молча.

6. Сделав свое дело, вы почувствуете огромное облегчение.

7. Использованную бумагу бросьте в урну.

8. Придите на выборы, иначе вам придется терпеть еще пять лет.

9. После всего обязательно вымойте руки с мылом: политика — это грязное дело.

XXX

— Посоветуй, как мне избавиться от этого настырного Вовки?

— Чем же он тебе так надоел? Портфель вон каждый день носит

тебе из школы.

— Да, но у меня дома этих портфелей уже штук двести накопилось.

XXX

Жена грабителя мужу:

— Где ты вчера, собственно, болтался? В газетах не упоминается ни об одном ограблении!

XXX

— Как вы попали в Америку?

— Точно так же, как и вы. Меня тоже шеф послал в банк с огромной суммой денег.

XXX

ГОРОСКОП 9.10—15.10

ОВЕН (21.3—20.4)
Вам звезды сопутствуют в налаживании деловых контактов. В начале недели ожидается приятный сюрприз в той сфере деятельности, которая для вас сравнительно новая и неисследованная.

ТЕЛЕЦ (21.4—20.5)
Период сулит получение кредита, ссуды или возврата давно ожидаемого долга. Брачные узы у молодоженов начинают давать крен, в основном, из-за бытовых затруднений, из которых, тем не менее, следует извлечь очередной жизненный урок. Зато в творческом плане сумеете выразить свою внутреннюю суть без сучка и задоринки. Ваши дни — вторник, среда.

БЛИЗНЕЦЫ (21.5—21.6)
Бодрые и энергичные, осуществите на деле ряд благих намерений. Порадуют торговые сделки. Середина недели — самое удачное время для самостоятельных научных изысканий.

РАК (22.6—22.7)
Почувствуете нестабильность и неуверенность при решении первоочередных дел. Скрывать несуровости и боль ошибок поможет полноценный контакт с любимым человеком, который сугубо на вашей стороне. Ваши дни — понедельник, четверг.

ЛЕВ (23.7—23.8)
Вам желательно не рисковать. В личных жизненных ценностях необходимо поглубже разобраться: они, в свою очередь, начинают устаревать, ведь жизнь вовсе не стоит на месте. Поможет частная беседа с одним авторитетным лицом.

ДЕВА (24.8—23.9)
Как никогда, следует сдерживать свои страсти и эмоции. Аутотренинг будет как раз кстати, так как именно он настроит вас на выполнение позитивной программы действий на ближайшую перспективу. Ваш день — суббота.

ВЕСЫ (24.9—23.10)
Операции с деньгами, ценными бумагами принесут желаемое. Важно не создавать себе мрачный настрой, особенно тогда, когда далеко не все идет, как по маслу. Вообще, настроение вещь переменчивая, и это надо учесть, когда на душе скребут кошки.

СКОРПИОН (24.10—22.11)
К вам снизойдет успех там, где об этом раньше приятно мечталось. Вы по-прежнему жизнелюбец, и это обстоятельство воистину работает на вас. Недопустимы, тем не менее, чрезмерные физические и умственные нагрузки, которые приводят к хроническому истощению организма, ибо во всем нужна мера. Ваш день — пятница.

СТРЕЛЕЦ (23.11—21.12)
Ощутите людское непонимание там, где необходима, в первую очередь, поддержка и поручительство. Отнюдь не помешает повнимательнее присмотреться к себе, а не смотреть на людские слабости. Не очень повезет с финансами.

КОЗЕРОГ (22.12—20.1)
Вам важно разобраться в текущих событиях, которые порой непредсказуемы и спонтанны. Четкий и выверенный план умственных действий приведет к адекватным действиям во многих областях деятельности, если не позволите себе лениться и копаться в миражах прошлого. Улучшатся личные связи. Ваш день — суббота.

ВОДОЛЕЙ (21.1—19.2)
Потребуется максимум усилий для реализации текущих планов. Не забывайте о самоконтроле: этим вы избежите существенных ошибок в режиме будней. С особым вниманием следует отнестись к новым знакомствам: они не всегда благожелательны и приемлемы.

РЫБЫ (20.2—20.3)
Бразды правления и управляемость ситуацией в ваших руках, и это, конечно же, отрадно, важно лишь не сомневаться в себе и не суетиться чрезмерно. Чувства, одухотворенные и красивые, привлекут аналогичное извне. Ваш день — пятница.

ПРОДАЁТСЯ
стиральная машина-автомат б/у, производство Германия. Телефон в г. Ивацевичи 2-31-06.

В БелНасосПроме — выбор в полном объеме
электродвигатели
компрессоры
вентиляторы, дымососы
калориферы, задвижки
отводы, фланцы
Насосы
Насосное оборудование фирмы GRUNDFOS
Тел. (0172) 864-530, 864-533
151-195, 151-196, 257-96-37
г. Брест 41-41-13, 41-73-53

Газета выдаётся на белоруской і рускай мовах. Набіраецца ў Ивацевічах, друкуецца ў Баранавіцкай друкарні (г. Баранавічы, вул. Савецкая, 80). Выходзіць адзін раз на тыдзень: у пятніцу. Фармат 420х300 мм. Аб'ём — 2 друк. аркушы. Падпісана да друку 5 кастрычніка ў 14.00. Заказ 2968.

Заснавальнік: рэдакцыя "Газеты для вас". Газета зарэгістравана ў Дзяржаўным камітэце РБ па друку. Пасведчанне № 694.

Рукапісы і здымкі не рэгрэтуюцца і не вяртаюцца. Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні могуць не супадаць з пунктам гледжання рэдакцыі. Спасылка на нашу газету абавязковая.

Падпісныя індэксы: 63834 (індывидуальная) 64145 (ведамасная)
Кошт: у кіёсках "Саюздруку" — 85 руб., у індывидуальных гандляроў — свабодны.
Тыраж 8.000 экз.

РЕДАКТАР ЛІДЗІЯ ЦАЛУЙКА
АДРАС РЕДАКЦЫІ:
вул. Леніна, 62, 225250, г. Ивацевічы
Тэл/факс 8 (245) 2-12-29.
E-mail: box@gdlavas.belpak.brest.by